

Verandering van tijdperken

NATIONAAL
**GOLF &
GROEN**
SYMPOSIUM

10 DECEMBER - ZEIST

2019

IN SAMEN-
WERKING MET

TuRF
KENNIS
DAG

200+ deelnemers

De zesde editie van het Nationaal Golf & Groen symposium 2019, voor het eerst gecombineerd met de TuRF-kennisdag, werd gehouden in Hotel Restaurant Oud London in Zeist. Met ruim 200 deelnemers was de bijeenkomst weer druk bezocht. Onder de deelnemers waren (assistent) hoofdgreenkeepers, bedrijfsleiders, managers, vertegenwoordigers van besturen, directies, baancommissies en opleidingsinstituten, onafhankelijke adviseurs, baanarchitecten en leveranciers. De jaarlijkse gespecialiseerde bijeenkomst, georganiseerd door de NGF, NVG, NGA en TuRF, voorziet daarmee duidelijk in een grote behoefte in alle geledingen van de sector.

GERARD LOUTER (GOLF.NL)

Een hart onder de riem

Gerard Louter, columnist en journalist bij GOLF.NL en commentator van Ziggo Golf, trapte de dag af met een prikkelende presentatie waarin hij alle greenkeepers een hart onder de riem stak. Greenkeepers staan onder grote druk om goede speelkwaliteit te bieden. Iedere greenkeeper heeft honderden bazen – de golfers – en die stellen soms onrealistische eisen. En de uitdaging voor greenkeepers is alleen maar groter geworden; vroeger konden ze in noodgevallen “spuiten” maar die tijd is voorbij. Louter opperde bij wijze van grap dat de greenkeepers – in navolging van de boeren – op hun maaiers naar Den Haag gaan rijden om daar hun milde eisen kenbaar te maken, en om dan ook maar even het Malieveld te verticuteren en het Binnenhof te bezanden.

JAN ROTMANS (HOGLERAAR TRANSITIEKUNDE)

Anders denken

Wat betekent de duurzame revolutie voor de golfsector? Die vraag stond centraal in de inspirerende presentatie van keynote spreker Jan Rotmans, hoogleraar transitiekunde aan de Erasmus Universiteit. Rotmans legde onder meer uit waarom het geen goed idee is om als golfsector in Den Haag te gaan protesteren.

Volgens de hoogleraar transitiekunde is er een digitale en duurzame revolutie aan de gang die qua impact te vergelijken is met de industriële revolutie. De golfsector heeft vooral met de duurzame revolutie te maken. Zoals bij elke transitie ontstaat er angst en chaos en de chaos leidt tot disrupties.

Golf heeft vooral te maken met de disruptie (ontwrichting) van de ecologie. Rotmans spreekt van een ecologische crisis: de mens vernietigt in sneltreinvaart de natuur, met als consequenties klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Droge en warme zomers zoals die van 2018 gaan we eens in de drie tot vier jaar krijgen. Er komen niet alleen langere periodes van extreme droogte aan maar ook langere periodes van extreme natheid en kou.

De consequenties van de ecologische crisis voor golfbanen? Rotmans: “De golfsector zal

“In de toekomst zullen golfbanen niet beregend worden, geloof mij, en kunstmestgebruik wordt ook uitgefaseerd.”

binnen tien jaar in alle opzichten ‘groen’ zijn. In de toekomst zullen golfbanen niet beregend worden, geloof mij. Het wordt uitgefaseerd. Of u wil of niet, we doen het niet meer. Kunstmestgebruik wordt ook uitgefaseerd. Pesticiden worden nu nog gebruikt. Het is wel afgenomen, chapeau, maar in de toekomst wordt het gebruik ervan niet meer getolereerd.” Om met succes door een transitie te komen is het nodig dat we anders gaan denken, handelen en organiseren. Het is volgens Rotmans zaak dat de golfsector mét de natuur gaat werken. “Het nieuwe adagium is: een golfbaan volgt de natuur. Golfbanen zijn in de loop der tijd onnatuurlijk geworden. Geel is het nieuwe groen, golfbanen worden natuurlijker. Op korte termijn kan de kwaliteit afnemen – dat hoeft niet overigens – maar op lange termijn wordt de kwaliteit beter. De baan wordt droger en veelkeuriger en er is meer biodiversiteit.” Bij transities is er altijd weerstand maar er is volgens Rotmans weinig keuze. “We kunnen de economie de schuld geven, of de politiek of bedrijven, maar het komt door ons eigen gedrag.” Daarom moeten we volgens de hoogleraar transitiekunde doen wat we kunnen. “Als je ontkent wat er aan de hand is, dan leg je het buiten jezelf neer, dan geef je het systeem de schuld en vlucht je voor de consequenties.” Prof. Rotmans besloot zijn voordracht met een aantal vuistregels hoe de branche het verduurzamingsproces kan versnellen. Meer weten? [Lees een samenvatting van de voordracht van prof. dr. ir. Jan Rotmans.](#)

Workshops

Na het hoofdprogramma werd het symposium voortgezet met leerzame workshops en masterclasses onder leiding van deskundigen uit de golfsector. De deelnemers konden kiezen uit 13 onderwerpen waarin uiteenlopende onderwerpen aan bod kwamen, van het enquêteprogramma Players1st tot biodiversiteit, van watermanagement tot onkruidbeheer.

JELLE PAAUW (DG&CC) EN ROB PANNEMAN (3WINS)

Samenwerking

Het middagdeel van het symposium bestond onder meer uit een presentatie over het belang van een goede samenwerking tussen de verschillende afdelingen van een golfbedrijf. Jelle Paauw, manager van de Drentsche Golf & Country Club, en Rob Panneman, eigenaar van adviesbureau 3Wins, legden uit hoe de Drentsche G&CC profiteert van een ‘ecosysteem’ waarbij de exploitant, de club, de horeca, de teaching professionals en het greenkeepingteam effectief samenwerken. In combinatie met onderzoek via het klanttevredenheidsprogramma Players1st slaagt de golfclub er steeds beter in om het doel te realiseren: “gastvrij en duurzaam golfgeluk”.

Greenkeeper of the Year

De prestigieuze Greenkeeper of the Year award voor 2020 ging naar Tom Maddison, de superintendent van The International namens HGM die het KLM Open van 2019 in goede banen heeft geleid en die op 1 januari 2020 voor De Ridder als hoofdgreenkeeper op Golfclub De Hoge Kleij aan de slag gaat. De Toro Student Greenkeeper of the Year award ging naar Nick Verbeet. De prijs voor de gedreven en ambitieuze assistent-hoofdgreenkeeper bij De Enk Groen & Golf voor Het Rijk van Nijmegen bestaat uit een betaalde stage in The Home of Golf, op de golfbanen in en rond St Andrews in Schotland.

Afsluiting

Het symposium eindigde zoals altijd met een humoristische uitsmijter: cabaretier Pieter de Rijk dreef eerst de spot met onze oosterburen maar daarna ook met de Nederlanders en de Belgen. Een passende afsluiting, want zoals keynote spreker Jan Rotmans in zijn presentatie over de duurzame revolutie zei: “Humor helpt bij een transitie.”

De presentaties

Presentatie
WERELD IN
TRANSITIE
Jan Rotmans

Presentatie
ECOSYSTEEM
Jelle Paauw en
Rob Panneman

Workshop
DE WAARDE
VAN DUURZAAM
BEHEER
Joris Slooten

Workshop
BIODIVERSITEIT
OP GOLFBANEN
Koert Donkers

Workshop
HANDREIKING
PESTICIDENVRIJ
SPORTGRAS-
BEHEER
Ernst Bos

Workshop
GOOD
PRACTICES
Koert Donkers

Workshop
SUCCESS IN
GREENKEEPING
Aarni Nordqvist and
Markus Suojoki

Workshop
NON-CHEMICAL
WEED CONTROL
Daniel Hahn

Workshop
IMPACT DOOR
COMMUNICATIE
Chris Veldkamp

Workshop
OVER GROEN
EN GELD
Mandy Boer

Workshop
UPDATE
GREEN DEAL
& IPM
Niels Dokkuma

Workshop
WATER
MANAGEMENT
Bernd Leinauer

Workshop
PRAKTISCHE
BEHEER-
MAATREGELEN
KORTGRASBEHEER
Gerard Schoenaker

Workshop
WATER-
UITDAGINGEN &
OPLOSSINGS-
RICHTINGEN
Niels Dokkuma

Workshop
ZONDER DATA
GEEN
BENCHMARK
William Boogaarts

Tot ziens!

Graag willen wij iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan het zesde Nationaal Golf & Groen Symposium i.c.m. de TuRF-kennisdag. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de sprekers, de locatie en u als deelnemer. Wij hopen u allen volgend jaar te mogen begroeten bij de zevende editie.

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie
Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties
Nederlandse Greenkeeper Associatie
Turfgrass Research Foundation

NATIONAALGOLFENGROENSYMPOSIUM.NL

